Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003092

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-09-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Березка Наталія Олексіївна

2. Nataliia O. Berezka

Кваліфікація: 281

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-8978-7187

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 281

Назва наукової спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 281 Публічне управління та адміністрування

Дата захисту: 10-09-2024

Спеціальність за освітою: Публічне управління та адміністрування

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 6828

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82.13.01

Тема дисертації:

1. Удосконалення організаційно-правових механізмів запровадження лобізму в діяльності органів публічної влади в Україні

2. Improvement of organizational and legal mechanisms for the introduction of lobbying in the activities of public authorities in Ukraine

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена теоретичному обґрунтуванню та розробці науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-правових механізмів запровадження лобізму в діяльності органів публічної влади в Україні. У дослідженні розкрито розуміння лобістської діяльності як професійного посередництва між цими органами та зацікавленими групами й особами, що здійснюється на чіткій правовій основі легальними методами та дає можливість відобразити рівнодійну різноманітних приватних інтересів у публічній політиці й адміністративних рішеннях владних установ. Доповнено класифікацію лобізму в органах публічної влади через детальне розкриття його різновидів за критеріями інтересів, що просуваються (галузеві, корпоративні, регіональні, місцеві, етнічні та ін.), форм впливу (безпосередні, опосередковані),

предметів лобіювання (законодавство, урядова політика, регуляторні рішення тощо), спрямованості впливу (позитивна, негативна), інструментів впливу (економічні, інформаційні, громадсько-політичні та ін.). Запропоновано концептуальні підходи щодо удосконалення організаційно-правових механізмів запровадження законодавчо легалізованого лобізму в органах публічної влади в Україні, зокрема: - формування позитивного іміджу лобізму як цивілізованої технології взаємодії між владою, бізнесом та громадськістю, перш за все, подолання усталеного негативного сприйняття лобізму в суспільній свідомості як корупції, протекціонізму, тіньової політики, клановості та ін.; - трансформація чинного законодавства, спрямована на створення сприятливих умов для легального лобізму, зокрема, шляхом внесення змін до Регламенту Верховної Ради України, законів України «Про комітети Верховної Ради України», «Про правотворчу діяльність», «Про запобігання корупції», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних», «Про громадські об'єднання», господарського й фіскального законодавства; - забезпечення юридичної відповідальності лобістів за неправомірні дії шляхом внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України; - створення чіткого механізму розгляду скарг і пропозицій громадян органами публічної влади, що суттєво доповнить практичний інструментарій лобізму, оскільки звернення у відповідних формах є досить розповсюдженим засобом суспільно-владної комунікації; - встановлення етичних стандартів взаємодії лобістів та посадових осіб органів публічної влади через практичне запровадження правил етичної поведінки суб'єктів лобіювання, що мають забезпечувати прозорість і доброчесність взаємодії лобістів з об'єктами лобіювання. На основі аналізу положень Закону України «Про лобіювання» виділено комплекс потреб удосконалення нового законодавчого регулювання лобізму в Україні, що включають: уточнення значення терміну «лобіювання» для повнішого врахування рекомендацій Ради Європи та ОЕСР, зокрема, в аспекті розуміння мети лобіювання; більш чітке розмежування професійного лобізму з іншими видами участі суспільних суб'єктів у прийнятті рішень органів публічної влади, щоб нормативно-правові акти про лобіювання не перешкоджали законній діяльності громадянського суспільства; детальна регламентація питань комунікацій лобістів з владними установами, в тому числі, упорядкування їх участі в засіданнях комітетів Верховної Ради України, а також процедур реалізації обов'язку владних установ контактувати із суб'єктами лобізму; доповнення спеціальних вимог для набуття статусу суб'єкта лобістської діяльності щодо досягнення фізичною особою певного віку, наявності відповідної освіти, правоздатності, наявності досвіду роботи в державних органах тощо. Удосконалено інструментарій регулювання етичної поведінки суб'єктів лобізму на основі реалізації принципу запобігання конфлікту інтересів, що передбачає заборону представництва суперечливих інтересів різних клієнтів, обов'язок лобістів інформувати клієнтів про будь-які потенційні конфлікти інтересів та їх наслідки, вживати заходів для їх усунення тощо. Розкрито сутнісні особливості основних моделей лобізму, що функціонують у світовій практиці. Так, для англосаксонської моделі характерними є: спеціальна законодавча регламентація лобізму; обов'язкова державна реєстрація його суб'єктів; жорсткий державний і громадський контроль за лобістами; чітке визначення меж діяльності груп інтересів, спрямованої на лобіювання; престижність лобістської професії. Континентальна модель відзначається: реалізацією через діяльність численних консультативно-дорадчих установ при органах публічної влади; функціонуванням суб'єктів лобізму в формі колективних об'єднань; фрагментарним правовим регулюванням лобізму; великою роллю традицій, етичних норм та неформальних правил тощо. Ключові слова: лобістська діяльність, органи публічної влади, організаційно-правові механізми запровадження лобізму, законодавче регулювання лобізму, англосаксонська модель лобізму, континентальна модель лобізму, адаптація зарубіжного досвіду.

2. The dissertation is devoted to the theoretical substantiation and development of scientific and practical recommendations regarding the improvement of organizational and legal mechanisms for the introduction of lobbying in the activities of public authorities in Ukraine. The research reveals the understanding of lobbying as a professional mediation between these bodies and interested groups and individuals, which is carried out on a clear legal basis by legal methods and provides an opportunity to reflect the interaction of various private interests in public policy and administrative decisions of government institutions. The classification of lobbying in public

authorities has been supplemented due to the detailed disclosure of its varieties according to the criteria of advancing interests (industry, corporate, regional, local, ethnic, etc.), forms of influence (direct, indirect), lobbying subjects (legislation, government policy, regulatory decisions, etc.), direction of influence (positive, negative), tools of influence (economic, informational, socio-political, etc.). Conceptual approaches to improving organizational and legal mechanisms for the introduction of legislatively legalized lobbying in public authorities in Ukraine are proposed, in particular: - forming a positive image of lobbying as a civilized technology of interaction between the government, business and the public, first of all, overcoming the established negative perception of lobbying in public consciousness as corruption, protectionism, shadow politics, clannishness, etc.; - transformation of current legislation, aimed at creating favorable conditions for legal lobbying, in particular, by making changes to the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine, laws of Ukraine "On Committees of the Verkhovna Rada of Ukraine", "On Law-making Activities", "On Prevention of Corruption", "On Information ", "On access to public information", "On personal data protection", "On public associations", economic and fiscal legislation; - ensuring the legal responsibility of lobbyists for illegal actions by making changes to the Code of Ukraine on Administrative Offenses and the Criminal Code of Ukraine; - creation of a clear mechanism for consideration of citizens' complaints and proposals by public authorities, which will significantly supplement the practical tools of lobbying, since appeals in the appropriate forms are a fairly widespread means of public-authority communication; - establishment of ethical standards for the interaction of lobbyists and officials of public authorities through the practical introduction of rules of ethical behavior of lobbying subjects, which should ensure the transparency and integrity of interaction between lobbyists and objects of lobbying. Based on the analysis of the provisions of the Law of Ukraine "On Lobbying", a set of needs for improving the new legislative regulation of lobbying in Ukraine has been identified, which include: clarification of the meaning of the term "lobbying" to take into account the recommendations of the Council of Europe and the OECD, in particular, in the aspect of understanding the purpose of lobbying; a clearer distinction between professional lobbying and other types of participation of public entities in the decision-making of public authorities, so that normative legal acts on lobbying do not interfere with the legitimate activities of civil society; detailed regulation of lobbyists' communications with government institutions, including regulation of their participation in meetings of committees of the Verkhovna Rada of Ukraine, as well as procedures for implementing the obligation of government institutions to contact lobbyists; addition of special requirements for acquiring the status of a subject of lobbying activity regarding the natural person reaching a certain age, having the appropriate education, legal capacity, having work experience in state bodies, etc. The toolkit for regulating the ethical behavior of lobbying subjects has been improved based on the implementation of the principle of conflict of interest prevention, which provides for the prohibition of representation of conflicting interests of different clients, the duty of lobbyists to inform clients about any potential conflicts of interest and their consequences, to take measures to eliminate them, etc. Keywords: lobbying activity, public authorities, organizational and legal mechanisms for the introduction of lobbying, legislative regulation of lobbying, Anglo-Saxon model of lobbying, continental model of lobbying, adaptation of foreign experience.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Березка Н. О. Світовий досвід лобізму в діяльності органів публічної влади. Публічне управління і адміністрування в Україні. Одеса, 2023. Вип. 35. С. 135–141.

- 2. Березка Н. О. Необхідність впровадження лобізму в публічній службі України. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Публічне управління та адміністрування. Київ, 2023. Т. 34 (73). № 6 . С. 147–152.
- 3. Березка Н. О. Роль громадських організацій та груп у лобіюванні прийняття рішень органами публічної влади. Публічне управління і адміністрування в Україні. Одеса, 2023. Вип. 38. С. 207–211.
- 4. Березка Н. О. Вплив лобізму на прийняття рішень органами публічної влади. Держава та регіони. Публічне управління і адміністрування. Запоріжжя, 2024. № 1. С. 122–126.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100169

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бєльська Тетяна Валентинівна

2. Tetyana V. Bielska

Кваліфікація: д.держ.упр., професор, 25.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2792-4700

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Олександр Геннадійович

2. Oleksandr H. Bondarenko

Кваліфікація: д. держ. упр., доц., 25.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1755-3333

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Національної гвардії України

Код за ЄДРПОУ: 08610502

Місцезнаходження: майдан Захисників України, буд. 3, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яровой Тихон Сергійович

2. Tikhon S. Yarovoy

Кваліфікація: д. держ. упр., доцент, 25.00.01, 25.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7266-3829

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернігівський інститут інформації, бізнесу і права Закладу вищої освіти "Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая"

Код за ЄДРПОУ: 25623216

Місцезнаходження: вул. Ремісничa 28, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Євмєшкіна Олена Леонідівна

2. Olena L. Yevmieshkina

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6006-7563

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Масик-Бєсова Марія Зіновіївна

2. Mariia Z. Masyk-Biesova

Кваліфікація: к.держ.упр., 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6935-6695

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Горник Володимир Гнатович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Горник Володимир Гнатович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, Масик Марія Зіновіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна